

**UCHWAŁA NR VI/62/10/2023
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO**

z dnia 20 listopada 2023 r.

w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej zmiany uchwał Nr I/36/5/2001 i I/36/6/2001 z dnia 11 czerwca 2001 roku w sprawie „Ustanowienia herbu Województwa Śląskiego” oraz „Ustanowienia flag Województwa Śląskiego”

Na podstawie art. 18 pkt 20 oraz art. 30 a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2022 roku, poz. 2094 z późn. zm.) oraz art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz. 870)

**Sejmik Województwa Śląskiego
uchwała:**

§ 1. Po rozpatrzeniu petycji Stowarzyszenia „Beskidzki Dom” z siedzibą w Bielsku-Białej, dotyczącej zmiany uchwał Nr I/36/5/2001 i I/36/6/2001 z dnia 11 czerwca 2001 roku w sprawie „Ustanowienia herbu Województwa Śląskiego” oraz „Ustanowienia flag Województwa Śląskiego”, postanawia się nie uwzględniać petycji.

§ 2. Uzasadnienie faktyczne i prawne stanowi załącznik do uchwały.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Śląskiego

Mirosław Mazur

UZASADNIENIE

W dniu 6 czerwca 2023 roku do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego wpłynęła petycja Stowarzyszenia „Beskidzki Dom” w sprawie zmiany uchwał Nr I/36/5/2001 i I/36/6/2001 z dnia 11 czerwca 2001 roku w sprawie „Ustanowienia herbu Województwa Śląskiego” oraz „Ustanowienia flag Województwa Śląskiego” w taki sposób, by nowy herb tego województwa odzwierciedlał złożoność historyczną ziem wchodzących w jego skład. W miejsce dotychczasowego herbu składającego się wyłącznie z górnośląskiego złotego orła na błękitnym tle domagano się wprowadzenia nowego herbu zawierającego obok śląskich, równoważne im, małopolskie symbole heraldyczne (srebrnego orła na czerwonym tle) w formie i proporcjach odpowiadających wkładowi ziem historycznej Małopolski w terytorium województwa śląskiego.

11 sierpnia 2023 roku skierowano do Stowarzyszenia „Beskidzki Dom” pismo w sprawie uzupełnienia braków formalnych petycji, tj. określenia podmiotu wnoszącego petycję, jednocześnie przedłużające termin rozpatrzenia petycji o trzy miesiące.

W odpowiedzi na powyższe w dniu 13 września 2023 roku do tutejszej Kancelarii Ogólnej wpłynęło pismo ustalające podmiot wnoszący petycję.

Odnosząc się do przedmiotu petycji – złożone tradycje pogranicza śląsko-małopolskiego znajdują odbicie w dziedzictwie heraldycznym. Gdyby uwzględnić je w całości, samorządowy herb współczesnego województwa śląskiego powinien przybrać bardzo złożoną postać, która byłaby sprzeczna z tradycją polskich herbów ziemskich, unikających podziałów tarczy herbowej. W celu ustalenia wizerunku herbu Sejmik Województwa Śląskiego powołał specjalną Komisję, która w oparciu o propozycję ekspertów przygotowała kilka projektów. Po debacie, w dniu 4 września 2000 roku radni Sejmiku Województwa Śląskiego przyjęli wariant przedstawiający wizerunek orła złotego w polu błękitnym. Na wybór ten wpłynął szereg argumentów natury historycznej i heraldycznej, z których najważniejsze to:

1) zachowanie zgodnie z polskimi tradycjami heraldyki terytorialnej prostoty herbu – w konsekwencji chęć uniknięcia podziałów pola tarczy (nb. herb z podziałem tarczy w słup, z połurłem w jednej z pobocznic posiada bardzo wiele miast górnośląskich – starano się więc uniknąć podobieństwa herbu województwa do herbów miejskich);

2) intencja zachowania w całości we współczesnej heraldyce terytorialnej herbu książąt górnośląskich, który posiada tradycje zupełnie wyjątkowe w dziejach heraldyki polskiej. Książę Kazimierz I opolsko-raciborski jako pierwszy z przedstawicieli dynastii piastowskiej używał herbu z wizerunkiem orła – co poświadcza pieczęć z 1222 roku. Od Władysława I opolsko-raciborskiego (pieczęcie z lat 1257 i 1260) ten znak heraldyczny dziedziczony był przez przedstawicieli wszystkich linii dynastii piastowskiej na Górnym Śląsku, ulegał jednak pewnym zmianom stylistycznym i modyfikacjom (korona na głowie orła u przedstawicieli linii opolskiej i cieszyńskiej);

3) do zachowania wskazanych tradycji zobowiązuje nazwa: „Województwo Śląskie”;

4) nawiązując do formy herbu Piastów górnośląskich z XIII-XIV wieku należy zwrócić uwagę, że znak ów można odnieść do znacznie szerszego obszaru, niż utrwalony w późniejszej tradycji obszar Górnego Śląska. W tym czasie władztwo potomków księcia Władysława I opolsko-raciborskiego rozciągało się na niepodzielne jeszcze księstwo cieszyńskie (z częścią oświęcimską i Żywiecczyzną) oraz oderwane później tzw. księstwo siewierskie. Pewne wpływy heraldyki Piastów śląskich wskazać można na terenach małopolski (w lennie Władysława II Opolczyka), na przykład w herbie miejskim Częstochowy, którego metryka sięga XIV wieku;

5) dziedzictwo niekoronowanego orła złotego w polu błękitnym bardzo wyraźnie zaznaczyło się w symbolice tych ziem w dziejach nowszych – w latach 1918-1921, gdy trwała walka o przynależność polityczną regionu, w uroczystym akcie przejścia Górnego Śląska przez Polskę w 1922 roku, w herbie województwa śląskiego opracowanym w 1927 – oraz w herbie województwa katowickiego sprzed ostatniej reformy administracyjnej;

6) pod uwagę brano również fakt, że znak orła białego (srebrnego) w polu czerwonym zgodnie z tradycją przywrócony został w heraldyce samorządowej województw: małopolskiego, wielkopolskiego oraz mazowieckiego i niewątpliwie w uszczerbionej formie pojawi się w herbach powiatów i gmin należących do tych województw.

Barwy i symbolika projektu flagi województwa śląskiego są prostą konsekwencją przyjęcia herbu w określonej formie i o określonych barwach heraldycznych.

Herb Województwa Śląskiego ustanowiony uchwałą Nr I/36/5/2001 oraz flagi Województwa Śląskiego ustanowione uchwałą Nr I/36/6/2001 przez Sejmik Województwa Śląskiego 11 czerwca 2001 roku zostały pozytywnie zaopiniowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, czego podstawę stanowi uchwała Komisji Heraldycznej zawierająca merytoryczną ocenę projektów w zakresie zgodności z zasadami heraldyki, weksylologii i miejscowej tradycji historycznej. Dokument jest aktem stanowiącym o właściwości stosowanego herbu i flag zgodnie z ustawą z dnia 21 grudnia 1978 roku o odznakach i mundurach, natomiast Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji jest organem eksperckim w omawianym temacie.

W związku z powyższym brak jest podstaw do uwzględnienia petycji Stowarzyszenia „Beskidzki Dom” w sprawie zmiany uchwał Nr I/36/5/2001 i I/36/6/2001 z dnia 11 czerwca 2001 roku w sprawie „Ustanowienia herbu Województwa Śląskiego” oraz „Ustanowienia flag Województwa Śląskiego”.